

totaal der ingeschrevenen geplaatst en de verhoudingscijfers aangegeven. Met toevoeging van Vught nemen wij wederom zijn opgave over (Tabel VI), naar de percentages der gestorvenen gerangschikt.

Natuurlijk mag men in Tabel VI het totaal der omgekomenen (ruim 707 000 dan wel ruim 748 000 *verschillende* personen) niet betrekken op het totaal der ingeschrevenen, want dat laatste totaal: 1 663 000, sluit de eerder gesignaleerde dubbelstellingen in. De percentages betekenen niet meer dan dat, in doorsnee, in het ene kamp verhoudingsgewijs meer gevangenen omgekomen zijn dan in het andere en, van alle 'officiële' kampen, in Vught veruit de minste. Wel was, aangenomen dat in Dachau in totaal 35 000 gevangenen omgekomen zijn, de overlevingskans in Dachau gemiddeld meer dan driemaal zo groot als in Stutthof, Auschwitz, Mauthausen en Neuengamme, maar gemiddelden vormen abstracties. Wij herinneren er aan dat ook in Dachau in '42 meer dan de helft der gevangenen om het leven kwam.

★

Behoudens in de laatste fase, toen zich in de concentratiekampen chaotische toestanden ontwikkelden, werden van de omgekomen (of geëxecuteerde) gevangenen steeds overlijdensacten vervaardigd; de doodsoorzaak werd dan als regel gefantaseerd. Die acten, die bij de kampadministraties bewaard bleven, kregen een correct volgordenummer, maar in mei '43 deed Himmler alle kampcommandanten een geheime instructie toekomen¹, krachtens welke zij die acten voortaan moesten nummeren als I-1 t.e.m. I-185, II-1 t.e.m. II-185, enz., 'sodass', aldus Himmler, 'nur die Höchstzahl 185 aufscheint. Auf diese Art kann die jeweilige Zahl der im laufenden Jahr eingetretenen Todesfälle nicht ersichtlich gemacht werden.' Omtrent het overlijden van Joodse, Griekse, soms ook Poolse, Joegoslavische en Spaanse gevangenen werd overigens de familie als regel niet ingelicht (hierop bestaan talrijke uitzonderingen: men denke aan de overlijdensberichten van Nederlandse Joden uit Mauthausen in '41); de familie werd *nooit* ingelicht als een *Nacht-und-Nebel*-gevangene overleden was. Bericht over het overlijden van *Ostarbeiter* resp. van Russische krijgsgevangenen (de slachtoffers van de massale executies uitgezonderd) werd toegestuurd aan de *Arbeitsämter* in de districten waaruit die *Ostarbeiter* afkomstig waren, resp. aan de *Wehrmachtauskunftstelle* in Berlijn (het centrale

¹ Tekst in H. Marsalek: *Mauthausen*, p. 133.